

Al'amuran Kiyayewa Darasi na 5

Sa ido lura, Kimantawa da Koyo cikin Aminci (MEL)

Barka da zuwa darasi na biyar daga cikin bangarori biyar na jerin Al'amuran Kiyayewa. Wannan darasin na gabatar da dabi'un kiyayewa don sa ido lura, kimantawa da koyo ta ci gaba da labarin Family Health Frontiers (FHF) da abokin aiki wanda ke aiwatar da shirin Sure Health Africa (SHA). Duk kungiyoyi biyun masu zaman kansu na kasa wanda aka kirkiro ne kawai don magance ainihin matsalolin kiyayewa na gaskiya.

Takaitaccen bayanin Kwas dîn

1. [Gabatarwa](#)
2. [Shiryawa MEL cikin aminci](#)
3. [Gudanar da MEL cikin aminci](#)
4. [Koyo da tunani don gudanar da shirye-shirye cikin aminci](#)
5. [Takaitawa](#)

Gabatarwa

Barka da zuwa Darasi na 5

Anan za a ci gaba da kungiyar FHF kan tafiyarsu ta kiyayewa. Wannan darasin ya kunshi yadda:

- Ya kamata a yi la'akari da kuma sanya kiyayewa a ayyukan sa ido lura, kimantawa da koyo a gabadayan shirin.
- MEL na iya tallafawa tafiyar kiyayewa ta kungiya ko shirin.

Lokacin karatu Mintuna 45-60

Sakamakon Koyo

Wannan darasin zai taimaka muku da:

- Sabawa da asalin ka'idoji don tabbatar da MEL cikin aminci.
- Fahimci yadda za'a tattara bayanai akan kiyayewa ta ayyukan sa ido na yau da kullum.
- Fahimci mahimmancin kiyaye mahalarta shirye-shirye, mambobin al'umma da ma'aikatan da suke cikin ayyukan MEL.
- Gano hatsarorin kiyayewa a cikin ayyukan MEL da kuma iya aiwatar da asalin ka'idojin gudanar da MEL cikin aminci don magance wadannan.

Wannan darasin na da bangarori guda uku

Bangare 1- Shiryawa MEL cikin aminci

Fahimci menene ya kamata a yi la'akari da shi a lokacin shirya ayyukan MEL, koyon yadda tafiyar kiyayewa da tsare-tsare da aka gabatar a darasi 1 - 4 suka shafi MEL, da kuma yadda za'a sa ido akan kiyayewa a cikin shiri.

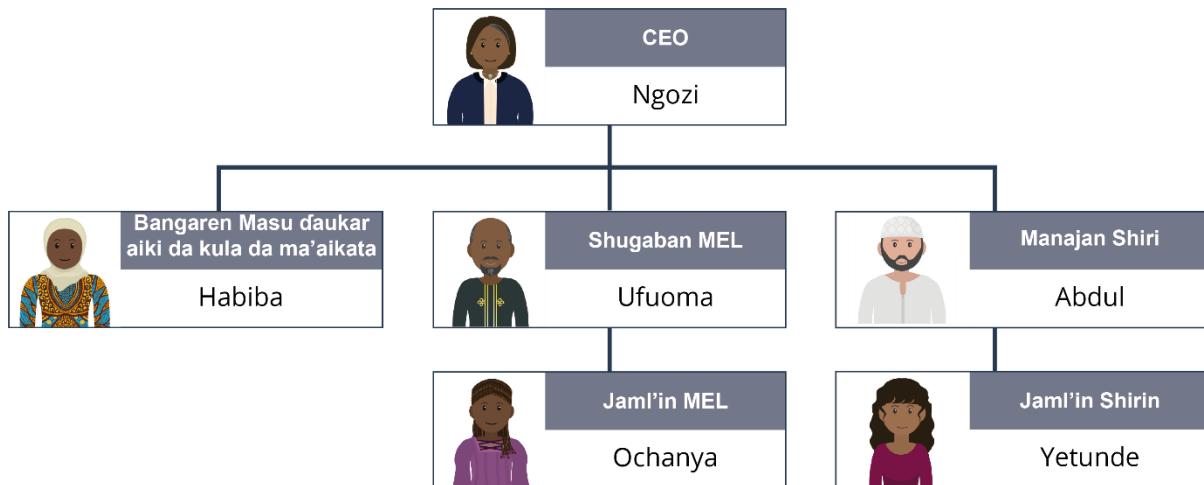
Bangare 2 – Gudanar da MEL cikin aminci

Yin nazari akan yadda tawagar MEL ta FHF suke tabbatar da tattara bayanai cikin aminci da kariya a lokacin ziyarar sa ido akan ayyukan abokan aikinsu, yadda za'a gano da tallafawa hatsarorin kiyayewa a cikin al'umma, da kuma yadda za'a tattara bayanai akan kiyayewa ta sa ido.

Bangare 3 – Koyo da tunani don gudanar da shirye-shirye cikin aminci

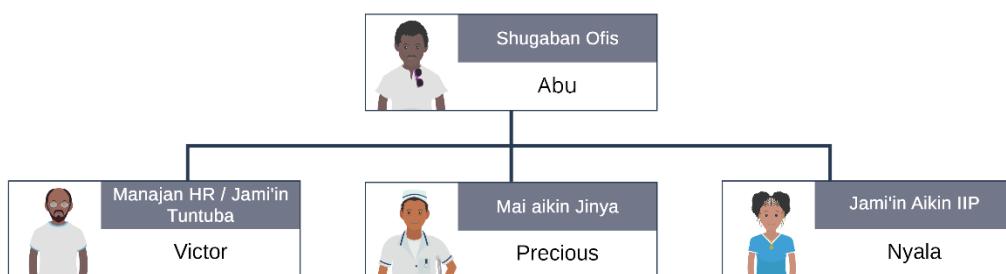
Kasance da FHF yayin da suke tunani da koyo daga bayanai da suka tattara na ayyukansu na sa ido.

Ga tunatarwa akan Tawagar FHF, wanda muke ta bi daga Darasi 1 – 4. A wannan darasin mun ci gaba da tafiyar mu da FHF, musamman tare da Ufuoma da Ochanya wadanda suke da muhimmiyar rawar da za su taka a wannan darasin.

Ga kuma wata tunatarwa akan tawagar SHA, wanda suke cikin ayyukan sa ido a wannan darasin.

Sure Health Africa

Shiryawa MEL cikin aminci

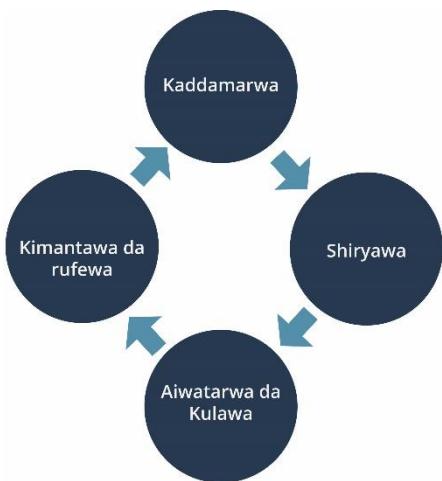
Bangare 1

A wannan bangaren farko na darasin, za ku koyi yadda za ku shirya ayyukan ku na sa ido da kimantawa don tabbatar da cewa suna da aminci kuma ba sa cutarwa. Za ku sake komawa ga ka'idoji daga darasi 1-4 don fahimtar amfaninsu ga MEL. Kuma za ku koyi yadda za'a tattara bayanai akan kiyayewa ta ayyukan sa ido na yau da kullum.

Bayan taron bitar kiyayewa a darasi 4, Ufuoma, Shugaban MEL a FHF, yana so ya tabbatar an yi la'akari da kiyayewa kuma an aiwatar da shi a duk ayyukan MEL.

Ngozi, shugaban FHF, kuma tana sha'awar tattara bayanai akan yadda shirin na kiyaye ma'aikata, masu sa kai da mahalarta shirin.

FHF nada tawagar sa ido, kimantawa da koyo don duba tasirin Shirin Riga-kafin Jarirai, har da ayyukan abokan hadin gwiwa da suke aiwatar da ayyukan, kamar SHA.

Sa ido lura: cigaba da tantance ayyukan shirin akai-akai.

Kimantawa: tantance cigaban shirin ga samun nasarar sakamako, da tasiri. Wannan yana faruwa lokaci zuwa lokaci da aka kafa a lokacin gudanar da shirin gabadaya kuma yawanci a farko, tsakiya da karshen shirin.

Koyo: hanyar ci gaba da nazari akan bayanai da aka tattara daga wurare dabab-daban don taimakawa da yanke shawarwari da sauvi.

Hanyoyin tattara bayanai: abubuwan da aka lura da su, ganawa, jerin tambayoyi, ma'ajiyar bayanai.

A matsayin wani bangaren sa ido lura, FHF suna tattara bayanai daga masu ruwa da tsaki da mahalarta shirin. Suna nazari akan wannan bayanin don tantance tasirin shirin da kuma canjin da shirin ya kawo.

Suna gudanar da tafiya daban-daban don tattara bayanai na yau da kullum a gabadayan lokacin shirin.

**Yaya kuma me ya sa kiyayewa ke da matukar muhimmanci ga
Sa ido lura, Kimantawa da Koyo wato MEL kuma MEL ke da
matukar muhimmanci ga kiyayewa:**

1

Ayyukan MEL na iya taimaka mana da fahimtar ko shirin na da aminci

2

Ayyukan MEL kansu na bukatar zama da aminci

Akwai wasu hanyoyin da MEL ke iya tallafawa dabi'un kiyayewa a kungiya:

Gano hanyoyi inda tsare-tsaren kiyayewa da aka kafa na daukan alhaki ga masu cin gajiyi.	Yi binciken me ya sa da kuma yadda wasu matsalolin kiyayewa da yanayi suke tashi.
Nuna yaya nisan ko kusancin shirin yake wajen cimma ka'idar kiyayewa da ake bukata da kuma taimaka da tsara shirin aiki don magance matsalolin.	Tabbatar ana iya cigaba da sauya shirin bisa ga bayani da bukutun masu amfani.
Nuna kuma yi nazari akan hatsarorin kiyayewa sannan ka karfafa hanyoyin ragewa.	Yi gyare-gyaren da ya kamata ga Tsare- tsaren Bayar da Rahoto na cikin Al'umma da na kula da matsalolin don tabbatar da tsare-tsare za su cigaba da zama da amfani kuma bisa ga bukutu na gida.
Ba da 'tsarin gargadi na wuri' ta haskaka kowane bangarorin da suke bukatar a mai da hankali ko kuma, inda ya zama dole, a tura sama don magancewa nan take.	Fitar da abubuwan da aka koya, kuma samar da al'adar koyo da cigaba da ingantawa.

Akwai wasu dalilai da yasa ake bukatar hada kiyayewa cikin tsare-tsaren sa ido lura da kimantawa yadda ya dace:

1

Dole ayyukan MEL su zama aminci ga ma'aikata, masu sa kai da mahalarta shirin da ya shafa. Wannan ya hada da ma'aikata da masu tattara bayanai da suke tafiya don tattara bayanai har da a lokacin tattara bayanai.

2

Ayyukan MEL za su iya kawo illa, kunya, fansa ko sake sanya mahalarta cikin damuwa idan ba'a yi la'akari da hatsarorin kiyayewa da kyau ba.

3

Akwai rashin daidaituwar iko tsakanin ma'aikatan shirin, masu tattara bayanai da mahalarta shirin, wanda zai iya kawo hatsarorin kiyayewa. Ana bukatar gano wadannan sannan a rage su.

4

Tattara bayanai game da batutuwa na sirri na iya kara hatsarorin kiyayewa ga mahalarta. Dole a sanarwa tawagar masu tattara bayanai akan hanyoyin bayar da rahoto, da kuma ilimi mai kyau akan hanyoyin turawa gaba da hidimomin taimako da mahalarta za su iya samu.

Don karin koyo ziyarci RSH - [Yadda za'a rubutun, yadda za'a tsara da aiwatar da MEL da bincike cikin aminci da da'a.](#)

Ufuoma, Shugaban MEL na FHF, na shirin ziyarci SHA don tattara bayanai na yau da kullum wato don tattara bayanai bisa ga manunin cigaba na shirin.

Bayan taron bitar kiyayewa na cikin gida, Ufuoma yana so yayi tako tsantsan don tabbatar da ziyarar duba aiki na da aminci ga duk wanda ya shafa (ma'aikata, masu sa kai da mahalarta shirin).

Ngozi, Shugaban FHF, kuma tana da sha'awar fahimtar ingancin shirin wajen kiyaye duk wanda ya shafa, musamman bayan taron bitar kiyayewa na cikin gida. Tana so tawagar MEL su tattara bayani akan wannan a lokacin ziyarar tattara bayanai na yau da kullum na gaba.

A lokacin ziyarar tattara bayanai mai zuwa, tawagar MEL za su tattara bayanai bisa ga manunin cigaba na shirin don fahimtar cigaban shirin.

Suna bukatar fara shiri don da kuma tsara hanyar tattara bayanai. Yana da matukar muhimmanci a yi la'akari da ka'idoji da bukutun kiyayewa da kuma yadda za'a aiwatar da wadannan ga ayyukan MEL.

Samun manunin kiyayewa na musamman da aka tsara don Shirin Riga-kafin Jarirai na da matukar muhimmanci wajen fahimtar cigaba da hadari, misali:

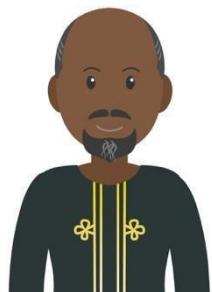
Shirin Riga-kafin Jarirai Uwaye	Kashin uwaye wadanda suka san yadda za su bayar da rahoton cin zarafi da cin da gumi. Ra'ayoyin uwaye akan amincin tsare-tsaren da ake gudanarwa/uwaye sun bayar da rahoto na amincin da suke ji a lokacin samun damar tsare-tsaren rigakafi.
Ma'aikatan Shirin	Kashi na masu cin gajiyar wadanda ke ba da rahoton halaye masu muhimmanci da rashin nuna wariya na ma'aikatan shirin.
Al'umma gaba daya	Yawan zaman kiyayewa da aka yi a cikin al'umma. Kashi na membobin al'umma wadanda za su iya ganowa da sanin yadda ake tuntubar Masu Jagorantar Kiyayewa.

Ufuoma, jagoran MEL da Ochanya, jami'ar MEL, sun hadu don fara shirin ziyarar sa ido.

"Ochanya, nan ba da jimawa ba za mu gudanar da ziyarar tattara bayanai zuwa aikin SHA don tattara bayanai a kan alamomin aikin. Za mu bukaci tabbatar da cewa ziyararmu da tattara bayanai sun kasance lafiya ga duk wanda abin ya shafa."

"Ya kamata mu tuntubi shirinmu na MEL, wannan zai taimaka mana mu shirya. Kuna ganin ya kamata mu kuma yi magana da Habiba game da tsare-tsarenmu na kiyayewa? Kun sanar da SHA ziyarar da muka shirya?"

"Eh, mun sanar da SHA kuma suna jiran mu. Kyakkyawan ra'ayi don bincika shirin MEL kuma kuyi magana da Habiba. Ina tsammanin akwai wasu abubuwa, amma muna iya bukatar yin la'akari da karin wurare. Kuna iya yin hakan?"

Yayin da suke shirin ziyarar tattara bayanai, Ufuoma da Ochanya suna bukatar yin tunanin yadda za su tabbatar da an tattara bayanai cikin aminci tare da tattara bayanai game da shirye-shirye masu aminci. Akwai ka'idojin Kiyayewa da yawa wadanda dole ne su yi la'akari da su yayin yin wannan.

Dubi wadannan ka'idojin kiyayewa wadanda Ufuoma da Ochanya ke amfani da su don jagorantar shirye-shiryen ziyararsu.

Tsare sirri

Ya kamata ma'aikatan MEL da masu tattara bayanai su mutunta cewa mutane suna da 'yancin yanke shawarar wanda za su ba wa labarinsu. Ma'aikatan M&E na da alhakin tabbatar da an tsare sirrin duk bayanai kuma sun bayyanawa mahalarta yanayi na musamman da zai sa a ki tsare sirrin.

Ba da izini cikin sani

Ma'aikatan MEL da masu tattara bayanai ya wajaba a kansu samun ingantaccen izini daga mahalarta. Wannan yana nufin cewa duk mahalarta sun fahimci dalilin tattara bayanai, menene zai faru da bayanan da suka ba da, kuma hakkinsu na janye izini/shiga a kowane lokaci.

Ka'idar kada a cutar

Ya kamata ma'aikata su guji sanya masu cin gajiyar (duk yara da manya), mambobin al'umma ko ma'aikatan shirin cikin karin hadari ta ayyukansu kuma su fifita tsaro da lafiyar daidaikun mutane akan nasu.

Abun da yafi dacewa ga Yaro

Wani hakkin yara ne wanda aka samu daga [Makala ta 3 ta Yarjejeniyar UN akan Hakkokin Yara](#), wadda take cewa "a dukkan matakai game da yara, ko da cibiyoyin harkar zamantakewa na gwamnati ko masu zaman kansu suka yi, ko kotun shari'ah, hukumomin gudanarwa ko hukumomin shari'ah, asalin abun da za'a yi la'akari da shi ne abun da yafi dacewa ga yaron."

Ba Nuna Bambanci

Ya kamata ma'aikata su kula da kowa da adalci cikin daidaito kuma kar su nuna bambanci saboda jinsi, ra'ayin jima'i, shekaru, matsayin nakasa, launin fata, kabilia ko addini.

Sauraro ba tare da yanke hukunci ba

Duk ma'aikata ya kamata su saurara ba tare da yanke hukunci ba yayin da mahalarta ke ba da bayanai. Ya kamata duk mahalarta su ji aminci kuma a girmamasu a kowane lokaci yayin tattara bayanai.

La'akari da yanayi

Ya kamata ma'aikata su yi la'akari da al'adun al'ummar da suke ziyarta. Ya kamata su zama a sane game da rashin daidaituwar iko tsakaninsu da masu cin gajiyar da tasirin ziyanarsu akan al'umma har da kowace matsala da za ta iya jawowa.

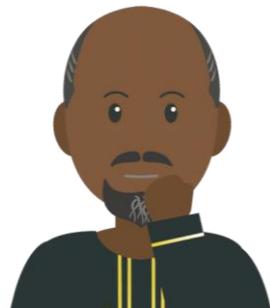
A Tuna:

Ka'idojin kiyayewa da kima suna hade da dabi'a.

Bayan taron bitar kariya na cikin gida, Ufuoma ya dauki lokaci don yin tunani a kan halinsa na manaja, da matsayinsa na iko a cikin kungiyar. Yana yin kokari na hankali don zama mai tallafawa da kirkirar yanayi mai aminci ga kungiyarsa.

Irin wannan tunani mai muhimanci zai iya tallafawa kirkirar al'adun kungiya wadanda ke karfafawa da inganta ayyuka da halaye na kiyayewa.

"Ina mamakin ko na yi duk abin da zan iya don kirkirar yanayi mai aminci da tallafi ga Ochanya?"

Bayan ganawarta da Ufuoma, Ochanya ta sake duba shirin MEL kuma ta gane cewa akwai wasu gibi game da kiyayewa.

Tana amfani da ka'idar kiyayewa don jagoantar aikin ta wajen shirya jerin bukutu masu sauksi don taimakawa FHF da shiryawa aikin tattara bayanai.

Jerin bukatun Kiyayewa na Sa ido lura, Kimantawa da Koyo wato MEL	
Tabbatar cewa duk ma'aikata da masu sa kai da ke cikin tattara bayanai sun halarci horon kiyayewa, har da horo kan ka'idojin aiki.	
Gano hanyoyin mika kai gaba da hanyoyin bayar da rahoto na gida.	
Tabbatar duk ma'aikata sun fahimci hanyoyin bayar da rahoton da wajabcin bayar da rahoto.	
Aiwatar da binciken hadari.	
Fahimci yanayi na gida, harshe da al'adu.	
Yi la'akari da bukatun kiyaye mahalarta da kuma azancin batun yayin zayyana hanya, hanyoyin da kayan aikin da ake amfani da su don tattara bayanai.	
Tsara hanyoyin ba da izini a sane.	

Don karin bayani ziyarci RSH Yaddaa'za rubutun, - [yadda za'a tsara da aiwatarda MEL da bincike cikin aminci da da'a.](#)

Godiya ga ci-gaban da FHF suka yi akan kiyayewa, an riga an kammla wasu daga cikin jerin bukatu don tafiyar tattara bayanai:

- Tawagar MEL sun shiga lokacin da ake horon kiyayewa na FHF, har da horo akan ka'idojin aiki.
- Tawagar MEL sun taba tattara bayanai a wannan wajen da, kuma sun saba da yanayin, harshen da al'adun. Za su yi aiki tare da tawagar SHA wadanda za su iya ba da bayani akan kowane canje-canje.
- Godiya ga aikin Habiba, a matsayin Mai jagorantar kiyayewa, da kuma horon kiyayewa, tawagar MEL suna sane anan hanyoyin bayar da rahoton da wajabcinsa.

Sakamako:

Jerin bukutun Kiyayewa na Sa ido lura, Kimantawa da Koyo wato MEL	
Tabbatar cewa duk ma'aikata da masu sa kai da ke cikin tattara bayanai sun halarci horon kiyayewa, har da horo kan ka'idojin aiki.	✓
Gano hanyar turawa gaba da hanyoyin bayar da rahoto na gida.	✓
Tabbatar duk ma'aikata sun fahimci hanyoyin bayar da rahoton da wajabcin bayar da rahoto.	✓
Aiwar da binciken hadari.	
Fahimci yanayi na gida, harshe da al'adu.	✓
Yi la'akari da bukatun kiyaye mahalarta da kuma azancin batun yayin zayyana hanya, hanyoyin da kayan aikin da ake amfani da su don tattara bayanai.	
Tsara hanyoyin ba da izini a sane.	

Amma, Ochanya ta lura da wasu abubuwa wadanda tawagar ba su gama daukan matakai akai ba a cikin jerin bukutun. Kuma tana so ta jaddada muhimmancin hanyoyin turawa gaba da hanyoyin bayar da rahoto.

Gano hanyar turawa gaba da hanyoyin bayar da rahoto na gida

Kafin kowace tafiyar tattara bayanai yana da muhimmanci a gano hanyar turawa gaba da na bayar da rahoto na gida saboda ko an bayyana matsalolin kiyayewa da suka faru a lokacin tattara bayanai.

Aiwatar da binciken hadari

Kafin kowace tafiyar tattara bayanai yana da muhimmanci a gudanar da tantance hadarin kiyayewa ga ma'aikata, masu sa kai da mahalarta shirin. Hadari na iya faruwa a cikin lokaci, don haka ko da tattara bayanai ya faru a cikin al'ummar da kungiyar ta riga ta ziyarta yana da muhimmanci a sake duba kimantawa da yin duk wani gyara da ya dace.

Yi la'akari da bukatun kiyaye mahalarta da kuma azancin batun yayin zayyana hanya, hanyoyi da kayan aikin da ake amfani da su don tattara bayanai

A lokacin tsara hanyar tattara bayanai da kayan aiki, ana bukatar la'akari da kiyayewa don tabbatar da cewa mahalarta da ma'aikata suna tsare daga illa. Wannan ya kamata ya zama bisa ga maudu'in da tambayoyin da ku ke bincike akai da mahalartar.

Tsara hanyoyin ba da izini cikin sani

Kafin kowace tafiyar tattara bayanai, ya kamata a shirya hanyoyin ba da izini a sane a bayyane. Ya kamata a tsara wadannan hanyoyin bisa ga aikin tattara bayanai, tare da la'akari da bayanai da za'a tattara da kuma su wanene za su shiga, (misali yara za su bukaci wasu hanyoyi daban da na manya).

A Tuna:

Idan kuna shirin kowane ayyukan tattara bayanai kuma akwai kalubale da hanyoyin kiyayewarku, za ku iya tambayar masu jagoantar kiyayewa don taimako, ko duba kayyayakin RSH.

"Akwai kalubale da jerin kiyayewa namu, ina tunanin ko Habiba ko Victor za su iya taimakawa, a matsayin masu jagoantar kiyayewa na FHF da SHA. Wata kila sun riga sun shirya wasu daga cikin wadannan abubuwan don ziyarar mutum mai matukar muhimmanci wato VIP.

Zan shirya kiransu don tattaunawa"

"Barka Habiba da Victor, Ni da Ufuoma mun kusan zuwa wata ziyarar duba aikin SHA don tattara bayanai daga masu halartar shirye-shiryen har da uwaye. Na shirya wasu jerin abubuwan da ake bukata don kiyayewa kuma na gano cewa har yanzu muna bukatar shirya hanyar binciken hadari da na ba da izini a sane, shin ko kuna da kowane jagora?"

"Na ji dadin jin kun shirya jerin abubuwan da ake bukata don kiyayewa. A lokacin da tawagar shirye-shiryenmu suke shirin ziyarar VIP sun yi binciken hadari. Zan iya tura wadannan kayyayakin don ku sauva. Tunda za ku tattara bayanai daga mahalarta shirye-shiryen dole ku yi tunanin hatsarorin ga su."

"Eh, kuma tawagar SHA sai da suka samu izinin amfani da hotunansu a lokacin wannan aikin. Wata kila wannan ba zai dace da naku aikin tattara bayanan ba amma zan iya tura wadannan takardun izini na musamman."

Manyan Shawarwari don Ba da Izini cikin a Sani.

Ba da izini cikin sani yana nufin cewa mutanen sun fahimci:

- Wane irin bayani aka tattara, ta yaya kuma me ya sa.
- Me matakai za'a yi amfani da su don tsare sirrin mahalarta, har da a wane irin yanayi za'a mai yiwuwa an tsare sirri saboda illa nan take ko bukatar bayar da rahoto ta dole.
- Wane hadari ne ko fa'idoji za su samu, in akwai, idan sun shiga.

- Yaya za'ayi amfani da bayanin, su wanene za su samu damarsa kuma yaya za'a tsare shi.
- Tsawon wane lokaci za'a ajiye bayanin kuma cewa za'a lalata shi bayan wancan lokacin.
- Cewa kin shiga ba zai shafi dangantaka da ko taimako daga kungiyar ba.
- Bayani game da wanene za'a tuntuba idan akwai tambayoyi ko damuwa game da binciken ko shigarsu.
- Cewa za su iya janye izinin da suka ba da na shiga ko na adana ko bayar da rahoton bayanansu a kowane lokaci.

A Tuna: Hakkin Yara don Ba da Izini cikin Sani

1

Dole yara su samu dukkan bayanai game da aikin binciken don iya ba da izini sani'.

2

Samun izinin yara galibi ana sakaci da shi ko kuma ana tsammanin cewa alhakin iyayen ne/ko masu kula da su.

3

Samun izinin yara galibi ana sakaci da shi ko kuma ana tsammanin cewa alhakin iyayen ne/ko masu kula da su.

4

Ya kamata a yi la'akari da shekarun ba da izini bisa doka na kowace kasa, a inda yaron bai balaga ba zai fi kyau a samu izinin daga iyayen da amincewa daga yaron. Rashin neman izini daga iyayen a irin wannan yanayin zai iya sanya yaron cikin hadari. A ko yaushe yi la'akari da abin da ya fi dacewa ga yaron.

5

A kasashe da dama yara ba sa iya ba da 'izini' bisa doka, amma, yana da muhimmanci cewa an tambaye su game da ra'ayinsu na shiga. Wannan shi ne ake kira amincewa.

Sai dai ta basu bayani da neman izininsu shi ne ake bawa yaran hækkin kin sa, ko janyewa idan suna so.

Dole hanyar karbar izini cikin sani daga yara ta bi hanyoyin kiyaye yara kuma ya kamata ta zama bisa ga shekaru da fahimta. Bayanin da aka gabatar ga yaron da iyayen ya kamata ya bayyana; menene ake nema a wajen yaron; wanda yaron na iya amincewa – ko kin amincewa da shiga – ba tare da mummunan sakamako ba; kuma za su iya janyewa a ko yaushe; kuma ya zama a harshe da za'a fahimta a matakinkin da yaron zai iya fahimta, da amfani da hotuna idan ya zama dole.

Aiki 1.1: Ba da izini cikin sani ga manya mahalarta

Wanne daga cikin wadannan ya kamata a hada a takardar ba da izini cikin sani don tattara bayanai daga wata babba mahalarciya?

1. Yadda za'a ajiye bayanansu, da menene zai faru da shi bayan ganawar / tattaunawar / aikin tattara bayanan
2. Bayanan kai game da mai ba da amsa (adireshi, lambar waya da sauransu)
3. Gabatarwa ta kungiyar da tawagar masu tattara bayanai, dalilin tattara bayanai da bayani akan menene za'a yi tsammani a lokacin aikin tattara bayanai (har da halayen ma'aikatan da suke tattara bayanai)
4. Bayani game da yanayin da zai sa ba za'a tsare sirri ba saboda illa nan take ko cutarwa ko tsaro, musamman na yaro
5. Bayani game da kwarewar mai binciken game da maudu'in da ake tattaunawa akai
6. Wane hadari ne ko fa'idoji za su samu, in akwai don shigarsu
7. Magana cewa za su iya janyewa shigarsu a kowane lokaci

[Dannan nan don duba amsarka](#)

Manyan shawarwari don Binciken hadari:

- Samar da binciken hadari wani muhimmin matakī ne a kowane aikin bincike. Yana da matukar muhimmanci cewa tawagar masu bincike sun yi tunanin hatsarori ga mahalarta binciken da masu binciken su kansu, da kuma al'umma gabadaya.
- Misali idan wani mahalarci ko mutum na cikin hadarin illa nan take ko lafiyar yaro na cikin hadari. Wannan zai bambanta bisa ga wurin kuma dangane da yanayin shari'a da dokoki na gida.
- Shigar da abokan hadin gwiwa na gida, mambobin al'umma, a lokacin shirya binciken hadari zai taimaka maka da gano hatsarorin da ba ka san da su ba.
- Ya kamata a ci gaba da bitar binciken hadari da kuma sabuntawa a lokacin tattara bayanai gabadaya don la'akari da kowane canji a yanayin.

Binciken hadari:

Ga wani misalin samfurin binciken hadari.

Kungiya	FHF da SHA			
MambobinTawaga	Ufuoma, Ochanya, Nyala, Victor			
Matakin hadarin gabadaya (L/M/H)				
Ranar bita				
Hadari	Siffantawa	Yiwuwar faruwa (L/M/H)	Tasiri	Hanyar ragewa
Hadari ga mahalarta				
Hadari ga masu bincike				

Kula da yiwuwar faruwar hadarin		Kula da tasirin yiwuwar ga dai-daikun mutane da darajar kungiyar	
Akwai yiwuwa sosai wato H	3	Babban tasiri	3
Akwai yiwuwa wato M	2	Dan tasiri	2
Babu yiwuwa wato L	1	Tasirin kadan ne	1

[Samfurin Binciken Hadari](#)

Aiki 1.2: Aikin Binciken hadari

A kasa akwai jerin hatsarori da hanyoyin ragewa wadanda za ku iya ganowa a lokacin gudanar da ayyukan tattara bayanai – shin za ku iya hada hadarin da hanyoyin ragewa da suka dace wanda zai iya taimakawa Ochanya da Ufuoma akan ziyararsu ta tattara bayanai?

Hadari	Hanyar ragewa
Tashin hankali na zahiri ko cin zarafin mahalarta da baki don shigarsu binciken.	Horo ga masu bincike akan yadda za'a kula da fallasa, har da hanyoyin bayar da rahoto da turawa gaba.
Sabuwar damuwar mahalarta ta bayyana abubuwan da suka fuskanta dabayanai, masu bincike.	Fadakar da al'umma kafin tattara bayanai, don sanarwa al'umma dalilin tattara bayanai.
Gajiya , wahala da / ko damuwar da masu bincike ko masu tattara bayanai suke fuskanta.	Tarurrukan tattaunawa da masu duba aikin binciken da tawagar binciken a karshen kowace rana, ko washegari.
Masu bincike ko masu tattara bayanai sun sabawa ka'idojin aiki kuma sun sanya mahalarta cikin hadari.	An horar da dukkan masu tattara bayanai akan dokokin binciken: neman izini, kare bayanai da tsare sirri.
Mahalarta sun bayyana abubuwan da suka faru na damuwa (tashin hankali, cin zarafi, barazana, cin da gumi).	Kayan aikin gwaji kafin aikin don tabbatar da an fahimta kuma ba sa jowo damuwa.

[Dannan nan don duba amsarka](#)

Amsoshin Binciken hadari

Ufuoma ya shirya dubawa tare da Ngozi, Shugabar FHF, don sabuntawa kan ci gabon da suke samu a shirye-shiryensu na tattara bayanai. Ya ba da sabuntawa kan aikin da Ochanya ke yi don tabbatar da cewa balaguron tattara bayanai yana da aminci ga duk wanda ke da hannu kuma ya bi ka'idojin kiyayewa.

"Ufuoma, na yi farin cikin jin cewa za ku zayyano ka'idojin kiyayewa don tabbatar da ziayar sa ido lafiya. Ina sha'awar samun wasu ra'ayoyi kan kiyayewa ta hanyar sa ido da fahimtar ko mutane sun saba da, kuma sun gamsu da amfani da hanyoyin bayar da rahoto."

"Eh, muna fayyacewa sarai game da hada kariya cikin shirin MEL, musamman don tattara bayanai. Yana da kyau ganin Ochanya tana yin irin wannan kyakkyawan aiki akan haka. Muna gab da tsara kayan aikin kuma za mu hada da wasu takamaiman tambayoyi don tattara ra'ayi kan hanyoyin bayar da rahoto. Zan sanar da Ochanya kuma za mu iya farawa."

"Abin farin ciki ne ganin yadda tsarin Gudanarwa da ku ke tunkarar Ufuoma, yadda kuke karfafawa da tallafawa Ochanya a cikin ci gabanta. Kirkirar yanayi mai aminci da hadin kai ga ma'aikatanmu yana da matukar muhimmanci don tabbatar da ingantacciar al'adar kiyayewa."

Kamar yadda Ufuoma da Ngozi ke tsara kayan aikin tattara bayanai, wannan jerin abubuwon dubawa ya kamata ya taimaka musu don tabbatar da an tsara kayan aikin daidai da ka'idojin kiyayewa.

- **La'akari da yanayi:** Suna bukatar tabbatar da cewa tambayoyin sun dace da al'ada.
- **Ka'idar kada a cutar:** Za su bukaci tabbatar da cewa tambayoyin ba su haifar da lahani ba, kunya ko sake jawowa mahalarta rauni.

Wannan zai zama mai muhimmanci ga Ufuoma yayin da yake tsara tambayoyi don tattara ra'ayoyi kan hanyoyin kariya da bayar da rahoto.

Mataki	
<p>Yi la'akari da ko tambayoyin da kuke yi suna da muhimmanci, kuma cewa ba sa bincika cikakkun bayanai da gogewa, fiye da yadda mahalarta ke jin dadì da su. Tabbatar cewa an yi la'akari da ka'idar kada a cutar lokacin zayyana tambayoyi.</p>	
<p>Ya kamata kayan aiki su kasance masu sauksi don fahimta da gudanarwa don guje wa ruðani da rashin fahimta wanda zai iya haifar da hadari ga mahalarta ko masu tattara bayanai.</p>	
<p>A guji yin tambayar bayanan kai wadanda za su sa a gano mutumin ko sa su cikin hadari.</p>	
<p>Yi la'akari da yaren da kuke amfani da shi kuma ku tabbata ya dace da masu sauraro, ku guje wa rikitattun kalmomi da kalmomi wadanda za su iya kunyata, haifar da lahani ko sake raunana mahalarta. Don karin bayani duba <u>Rubutun-yadda-za'a yi la'akari da harshe a lokacin binciken Ci da gumii da Cin Zarafi da Barazana ta Hanyar Jim'a'i wato SEAH da yadda ake binciken SEAH lafiya.</u></p>	
<p>Koyaushe kafin gwajin kayan aikin don tabbatar da cewa mahalarta sun fahimce su da kyau, an rubuta su a hankali kuma ba sa haifar da damuwa.</p>	
<p>Yi la'akari da bukatun kiyaye mahalarta da kuma azancin batun yayin zayyana hanya, hanyoyin da kayan aikin da ake amfani da su don tattara bayanai.</p>	
<p>Tsara hanyoyin ba da izini a sane.</p>	

Ngozi ta nemi Ufuoma da Ochanya don tattara Shawarwari kan yadda hanyoyin bayar da rahoton kiyayewa ke aiki . Suna bukatar tabbatar da cewa sun yi tambayoyin da suka dace don tattara bayanan da ake bukata.

Ga wasu abubuwan da Derek da Ochanya za su bukaci sani don fahimtar ko hanyoyin bayar da rahoto suna aiki da tasiri:

- Shin mutane sun san abin da ke bukatar ba da rahotonsa?
- Shin mutane sun san akwai hanyoyin da kuma yadda ake amfani da su?
- Shin mutane sun amince kuma suna jin kwarin gwiwa cewa za a amsa rahoton?
- Shin mambobin al'umma sun shiga cikin tsara hanyoyin bayar da rahoto?
- Meye yiwar mutane za su ba da rahoton wani lamari?
- Rahotonni nawa ne aka samu, kashi % nawa aka amsa?
- Shin an sami isassun horo ga masu cin gajiyar hanyoyin ba da rahoto?

- Menene mutane suka sami kalubalen bayar da rahoto kuma an magance kalubalen?

Manyan Shawarwari:

Kuna iya amfani da alamun gane kiyayewa da ka'idoji don gano abubuwan da kungiya ko shirin ke bukatar tattara ra'ayi akai.

Don tabbatar da ko an fahimci hanyoyin bayar da rahoto da kyau kuma suna da tasiri, ga wasu misalan tambayoyi:

Bayar da rahoton batun kariya

Kuna tsammanin mutane a cikin wannan al'umma sun san yadda za su ba da rahoton wani abin da ya faru na kariya wanda zai iya faruwa a asibitin? Eh, A'a, Ban tabbar ba

- Idan an amsa eh, don Allah a fayyace a ina kuma ta yaya za su bayar da rahoto?
- Idan aka amsa a'a, don Allah a fayyace me yasa?

Tabbatar da ayyana muhimman kalmomi tare da mahalarta don ku sami fahimtar juna misali. kiyayewa.

Yiwuwar bayar da rahoton

Ta yaya mamba na wannan al'umma zai kasance ya ba da rahoton abin da ya faru na kariya idan sun san wani? 1 (ko kadang) zuwa 5 (akwai yiwuwa sosai)

- Idan an amsa 5, da fatan za a bayyana dalilin da ya sa za su iya bayar da rahoto?
- Idan an amsa 1 ko 2, da fatan za a bayyana dalilin da ya sa zai yi wuya su bayar da rahoto?

Yayin zayyana tambayoyin yi kokarin gujewa yin tambaya a hankali game da kwarewar mutum.

Amincewa da amsawa

Yaya kake da kwarin gwiwa cewa idan an ba da rahoton wani lamari SHA zai amsa? Da kwarin gwiwa sosai, kwarin gwiwa, da dan kwarin gwiwa, ba kwarin gwiwa.

Wannan na iya ba da bayani mai taimako yadda tasirin sarrafa shari'ar yake.

A Tuna: Wadannan tambayoyin ya kamata su kasance da ka'idojin kiyayewa kuma ya kamata su kasance na hankali kuma ba su haifar da lahani ba.

Don karin shawarwari kan binciken SEAH lafiya don Allah duba RSH Yadda-za'a-rubutun; [yadda ake binciken SEAH lafiya](#).

Yayin da Ufuoma ke kammala kayan aikin, ya nemi Ochanya da ta fara tsara dabarun tattara bayanai.

Akwai muhimman abubuwan la'akari na kiyayewa a wannan matakinkin.

	Abubuwan da za a yi la'akari
Tattara bayanai	<p>Wuri: A ina ya kamata a gudanar da tattara bayanai don ba da damar kebancew da shiga cikin aminci? Yaya nisan yake yadda mutane za su yi tafiya don isa wurin?</p> <p>Lokaci: Wani lokaci ya kamata a gudanar da tattara bayanai don tabbatar da cewa mahalarta za su iya tafiya da kuma shiga cikin aminci? Shin lokacin zai katse alhakin da ke kan mahalarta (aiki, kula da yara)?</p> <p>Tawagar tattara bayanai: Wanene ya kamata ya tattara bayanan don tabbatar da yanayi mai aminci? Ina bukatar masu tambayoyinsu zama jinsi iri d'aya? Shin zai fi aminci a sami tawagar masu tattara bayanai biyu?</p>

Tsaro na ma'aikata da masu tattara bayanai

Masauki: Shin masaukin yana da lafiya (kofofin da za a kulle, kebewa, tsaro)? Wanene yake bukatar sanin inda za su zauna?

Sufuri: Ta yaya tawagar tattara bayanai za ta tafi zagaye? Shin wannan sufurin yana da tsaro (tsaron direba, lokacin tafiya)? Shin yana da tsaro ga mutum ya yi tafiya shi kadai ko ya kamata ya kasance cikin rukuni?

Duba: Sau nawa kuke tsammanin duba shigowar tawagar tattara bayananku? Shin takaitaccen bayanin yau da kullun kuma yana barin sarari don duba lafiya?

"Tawagar SHA tana wurin don taimaka mini da wannan, ya kamata in aika da jerin sunayen ga Nyala."

"Barka Nyala, ya kake? Muna fatan ganinku da tawagarku mako mai zuwa. Kafin mu zo za ku iya tare da tawagar SHA ku yin la'akari da wadannan don tattaunawarmu tare da mahalarta shirin:

- A ina ne za mu gudanar da tattaunawarmu tare da mahalartar shirin? Shin za ku iya tabbatarwa akwai wuri mai aminci da sirri don wadannan tattaunawar?
- Kuma za mu so mu sani daga wajenku wadanne lokuta ne zai fi dacewa a yi magana da uwaye da suke cikin aikin.
- Shin za ku iya taimaka mana da tattara bayanai don wata kila za mu bukaci wata mace akan tawagar saboda muna so mu tabbatar cewa idan za mu tattauna da uwaye da sauran mata ya zama Ni ko ke zamu yi, a matsayin mu ma mata ne.

Zan iya tura miki imal din jerin bukatunmu idan hakan zai taimaka da takaita wadannan abubuwan?"

"Barka Ochanya, Na ji dadin ji daga gareki. Muna ta shirin ziayaraki kuma za mu tabbatar muna da wuri mai sirri da tsaro don wadannan tattaunawar. Ina nan gabadayan lokacin kuma zan ji dadin aiki da ke don tattara bayanai.

Zan yi magana da Abu da Precious game da lokutan taron kuma in sanar da ke. Nagode da tura wancan jerin bukatun.

Sai na gan ki mako na gaba."

Aiki 1.3

Don taimaka muku da tunawa menene tawagar SHA suke bukatar la'akari da su kafin ziayarar FHF, gano wane wuri ya fi tabbatar da sirri da tsaron mahalarta.

Wane wuri ya fi tabbatar da sirri da tsaron mahalarta?

1. Karkashin inuwar bishiya a asibiti daga waje
2. A cikin wani dakin duba marasa lafiya da ba'a amfani da shi, wanda aka raba da labule daga filin jira na asibitin
3. A cikin filin ofishi mai taga da kofa da ake iya rufewa, amma akwai dumi da kayyayakin asibiti kusa
4. A wani filin al'umma wanda yake nesa daga asibitin, tare da wurin shiga na sirri da tsaro.
5. A dakin jira wanda yake haɗe da asibitin, tare da wajen shiga na sirri, da abun jingina

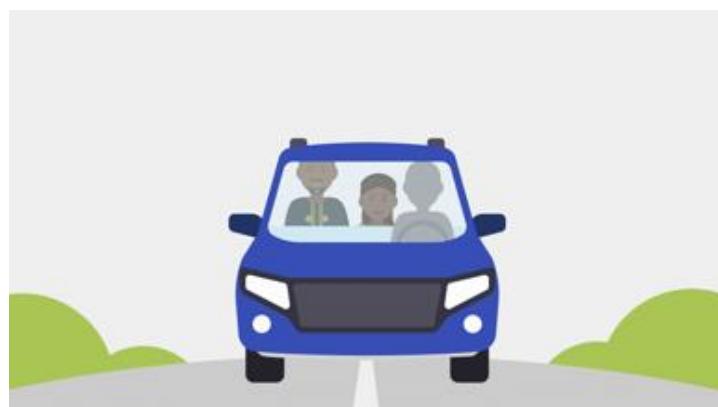
[Dannan nan don duba amsarka](#)

Gudanar da MEL cikin aminci

Bangare 2

Yanzu Ufuoma da Ochanya sun kammala shirin ziyarar tattara bayanansu. Sun kammala jerin bukatunsu na kiyayewa kuma sun shirya kayan aiki da abin hawa. Yanzu zamu kasance da su yayin da za su fara mu'amala da mahalarta shirin da tattara bayanai.

A bangare biyu na darasin, za ku koyi yadda ake gudanar da aikin tattara bayanai cikin aminci, yadda ake magance batutuwa wadanda za su iya zama na sirri da yadda za'a tattara bayani akan kiyayewa. Kuma za ku koyi yadda ake gano da tallafawa hatsarorin kiyayewa wadanda aka gano ta aikin tattara bayanai.

Ufuoma da Ochanya sun yi tafiya zuwa SHA kuma sun hadu da mambobin tawagar da ta dace don gabatarwa da taron na dan lokaci. Akwai aiki sosai kuma za su bukaci taimako da goyon bayan SHA.

A koyaushe yana da amfani a shirya ajanda kafin wadannan taron don taimakawa da shiri da abubuwan da ake tsammani.

A kasa ga shawarar ajanda da za ka iya amfani da shi:

Ajanda don taron FHF da SHA na dan lokaci	
Gabatarwa	Ka sa tawagar su gabatar da kansu da rawar da suke takawa a fungiyar, wata kila akwai mutanen da suke nan wadanda baka taba haduwa da su ba. Tabbatar ka gabatar da kanka ga kowa wadanda suke aiki a ofishin, ba kawai wadanda ka ke haduwa da su ba.
Yi bitar lokutan tattara bayanai	Shin an shirya dukkan ayyukan kuma an zabi lokutan da suka dace ga kowan?
Yi bitar kayan aikin tattara bayanai da tambayoyi	Shin ana bukatar sauva wadannan kayan aiki ga wadannan rukunai da yanayi? Wane canji, idan akwai, za ka ba da shawara a yi?
Yi bitar binciken hadari	Shin an gano dukkan hatsarori masu yiwuwa? Shin akwai sabin ko karin kalubale don yanayi ko hatsarorin da za su iya tasowa wadanda tawagar ya kamata su sani?
Yi bitar hanyar turawa gaba da hanyoyin bayar da rahoton kiyayewa	Shin kowa yana sane da tsarin?
Tabbatar da rawar da za'a taka da alhaki a lokacin ziayarar	Shin akwai kowane canji da ake bukata don tabbatar da mutane masu nakasa na iya samun damar aikin kuma sun samu cikkakkiyar shiga? Shin akwai bukatar fassara? daukan bayani a rubuce? sufuri? abinci?
Lokacin tattaunawa da halarta	Shin za'a samu damar maidawa al'ummar bayani daga ziayar?

"Wannan yayi kyau Nyala da Abu. Toh, zan tattauna da mata sannan Ufuoma zai yi magana da maza. Nyala, za ki taimaka min da tattaunawar?"

Tunani

A lokacin taron tattaunawa Ochanya ta ba da shawara cewa ita za ta yi ganawa da mata sannan Ufuoma yayi ganawa da mambobin al'umma mazaje da sauran masu ruwa da tsaki. Me ya sa wannan yake da muhimmanci ga kiyayewa?

Dannan nan don duba amsarka [#Tunani 1](#)

Yayin da aikin MEL zai fara, Ufuoma da Ochanya sun sake haduwa da tawagar SHA don fara ayyukansu na tattara bayanai. An bawa Ufuoma aikin gudanar da tattaunawa da mambobin al'umma, shugabanni na gida da wakilan gwamnati. An bawa Nyala tare da Ochanya aikin gudanar da tattaunawar gungun da matan da suke amfani da tsare-tsare da mahalarta shirin. Wannan zai tabbatar da cewa masu yin tambayoyi 'yan jinsi daya ne da masu ba da amsa

A Tuna:

Yana da muhimmanci a yi la'akari da yadda iko ke shafar dangantaka tsakanin mai yin tambayoyin da mai ba da amsa da kuma yadda nau'in halitta, jinsi, shekaru, kabilia, launin fata, wuri, da karatu yake da muhimmanci a wangan.

Abubuwan da za'a yi la'akari da su a lokacin yanke shawarwari na gudanar da Tattaunawar gungun da Ganawa:

Ganawa	Tattaunawa ta Gungun
Yana ba da sirri, zai iya zama da amfani idan ana tattaunawar wani batu na sirri.	Gungun sa'anni masu tunani iri daya zai iya sa mahalarta su fi jin dadī kuma su sake.
Zai iya fi don gano bukatu ko ra'ayoyin dai-daikun mutane.	Zai iya zama abu mai kyau don nazari a matsayin gungu ko binciken dabi'u gabadaya.
Za'a iya tsara tattaunawar bisa ga mahalarta.	Yana ba da karin damar hada tattara bayanai na ayyuka daban-daban.
Yana ba da dama ga mahalarta da ba su da kwarin gwiwa a gungu su ba da gudummawa	Gabadaya dai yafi tsadar gudanarwa akan ganawa.

Ochanya da Nyala sun fara tattara bayanai da matan a wani filin al'umma wanda yake nesa daga asibitin, tare da wurin shiga na sirri da tsaro. Ana gudanar da taron da rana don tabbatar da ba'a takurawa ayyukan mata na gida ba, da kuma ba su damar tafiya cikin aminci zuwa taron. Mata guda takwas suka halarci tattaunawar ta gungu.

Don karin bayani akan yadda iko ke shafar dangantaka da fatan za'a duba kayayyakin RSH:

Q&A Amfani da iko ta yadda bai dace ba: binciken dalilin faruwar da matsalolin kiyayewa – iko,samun dama fiye da wani, jinsi da yadda suke hade da juna

Dalilin faruwar ci da gumi da Cin Zarafi da Barazana ta Hanyar Jim'a'i (SEAH)

Mujalla ta Shaida: Binciken dalilan faruwar ci da gumi da cin zarafi da Barazana ta hanyar jima'i (SEAH)

Manyan Shawarwari:

Ainihin yawan mahalarta a tattaunawa ta gungu yana tsakanin biyar da takwas. Samun fiye da wannan lambar na iya rage lokacin da ya kamata kowa yayi magana, kuma wasu na iya sa tattaunawar ta zama ba'a fahimta.

Kafin kaddamar da tambayoyi na musamman game da aikin, Ochanya da Nyala sun gabatar da kansu kuma sun fayyace tsarin tattara bayanai. Za su yi bayani akan yadda za'a yi amfani da bayanin da matan za su bayar. Za su tabbatar duk matan sun fahimci tsarin ba da izini a sane kuma sun tambaye su ko za su ji dadin ci gaba.

A Tuna:

Idan mutane ba sa iya sa hannu akan takardar ba da izini a sane za ku iya karbar izinin da baki amma yana da matukar muhimmanci cewa kun tabbatar da fahimtar kowa game da hanyoyin ba da izini da son su don ci gaba. Kuma za su iya sa hannu kan ba da izininsu akan takardar rajista idan kun kasa samun takardun ba da izini.

Bayan kowa ya gabatar da kansa kuma bayan fayyace tsarin ba da izini, Ochanya ta tambayi mahalarta game da tafiyarsu zuwa taron da kuma menene suke yi kafin su zo. Wannan tambayar tana taimakawa da fahimtar yadda mutane suke ji in sun zo taro da kuma taimakawa gungun da sanin wasu abubuwa game da juna kafin bayyana abubuwan da suka fuskanta daga shirin.

"Na ji dadin zuwanku nan don magana da mu game da abubuwan da kuka fuskanta a lokacin amfani da asibitin. Kafin mu fara, zai yi kyau mu ji daga wajen kowannenku game da yadda suka iso nan da kuma tsawon tafiyar da kuka yi wajen tafiya. Ni dai, na yi tafiya daga babban birnin ta mota jiya, tare da abokin aikina. Ya d'auke mu kamar awanni biyar, kuma na gaji sosai a lokacin da na iso."

"Toh, wasu daga cikin ku sun san ni, Nice Nyala, kuma ina aiki ga SHA. Ban yi tafiya mai nisa ba ko kadan a yau. Don ina zama mintuna 40 daga nan kawai kuma na tako zuwa nan yau, kamar yadda na saba kowace safiya. Na zo daga ofis yau da safe inda nake ta duba wasu tattaunawa da abokin aikinmu daga FHF yayi da kwamitin kiwon lafiya na al'umma."

Manyan Shawarwari:

Karfafa dangantaka da samar da fili mai aminci da maraba wani bangare ne mai muhimmanci a lokacin ganawa.

Bayan matan sun yi bayani haka. Ochanya da Nyala suka fara yiwa matan tambayoyi game da abubuwan da suke fuskanta a lokacin amfani da asibitin.

"Shin za ku iya fada mana menene ku ke fuskanta a lokacin zuwa asibitin? Yaya ku ke jin an karbe ku idan kun zo asibitin? Shin ma'aikatan da suke karbar baki suna da kirki?"

"A ko yaushe Ina jin an karbe Ni sosai, ma'aikatan masu karbar baki Koyaushe suna taimakawa da girmamawa kowa. A ko yaushe akwai farin ciki. Abu d'aya kawai shi ne cewa a ko yaushe ana cewa in bawa mai gadi suna da lambar waya a wajen shiga

kuma bani da tabbacin me ya sa. Na lura cewa suna ajiye littafi cike da sunaye da lambobi kusa da tagar dake bude. Bana son cewa wasu na iya ganin suna na da lambata cikin sauiki." -
Mahalarci/ya 1

"Mun gode da bayyana hakan. Hakan ya nuna kamar
damuwa ce gareki cewa ana iya samun bayananki
haka. Shin akwai wata kuma da ta fuskanci wannan?"

"Eh, hakan ya faru gareni ni ma, amma a lokacin ban yi tunanin
komai ba, amma yanzu da kika tambaya Ni ma yana sa Ni
damuwa." - Mahalarci/ya 2

'Yata ta zo asibitin da jaririnta kuma hakan ta fada mun, sai da ta
bam da lambar wayata saboda ba ta da waya. Ban ji dadin hakan
ba, musamman yanzu da na san yana kusa da tagar dake bude -
Mahalarci/ya 3

"Na gode da fada mun hakan. Idan hakan yayi muku, za
mu yi magana da ma'aikatan asibitin game da wannan
kuma in sa su ajiye wadancan littatafai da kyau, ko in gani
ko akwai wata hanyar da za su iya shaida ku. Ba za mu
nuna cewa ku kuka ba da wannan bayanin ba, amma
yana da muhimanci mu sanar da su. Shin za ku ji dadin
mu yi hakan? Za mu tabbatar cewa wani zai mai da muku
da bayani game da abin da zai faru a gaba."

Bayan tattaunawar da matan, Ochanya da Nyala sun tattauna tare kan batun matsalar cewa su ba da sunayensu da lambobinsu a wajen shiga, kuma ana daukar wannan a littafai da aka bari haka kawai.

"Menene tunaninki game da bayanan da aka ba da game da mai gadi yana daukar wangan bayanin? Ina ganin hadari ne na kiyayewa kuma muna bukatar bayar da rahotonsa. Wata kila ya kamata in yi magana da Habiba game da wannan, a matsayin mai jagorantar kiyayewa ta FHF."

"Eh, gaskiya akwai damuwa da wannan. Na amince ya kamata mu bayar da rahoton wannan. Kuma ya kamata mu daga wannan maganar da Victor a matsayin Mai Jagorantar Kiyayewa na SHA."

"Shin SHA na da **takardar bayar da rahoton matsalar kiyayewa**? Shin kina da kowanne daga wadancan tare da ke?"

Takardun bayar da rahoton matsalar kiyayewa

- Ma'aikata da masu sa kai na amfani da takardar bayar da rahoton kiyayewa don rubuta damuwar kiyayewa. Ya kamata takardar ya hada da ainihin bayani game da damuwar kuma a cike ta nan take bayan an ta da ko an gano damuwa.
- Ya kamata a turawa mutumin da aka zaba a matsayin mai jagorantar kiyayewa wanda zai yanke shawara ko ana bukatar daukar karin mataki.

[Takardar Bayar da Rahoton Matsalar Kiyayewa misali.](#)

"Eh, ina da takardun a cikin jakata. Ko yaushe ina yawo da su a lokacin ziayarar shirye-shirye.

Damuwa ce cewa wasu mata sun ji hakan su ma. Wata kila ya kamata ki tambayi karin wasu mutane game da wannan ko haka yake ga mutane da dama."

"Eh, wangan wani tunani ne mai kyau, amma kuma ya kamata mu duba da Victor da Habiba game da tambayoyin da ya kamata mu yi don kar mu kara tsanantawai ko sanya mutane cikin hadari."

Tunani

Shin kun amince da Ochanya da Nyala cewa wannan wani abun damuwa ne? Me ya sa?

[Danna nan don duba amsarka](#)

Aiki 2.1

Ina jin an karbe ni sosai , ma'aikatan da suke karbar baki Koyaushe suna taimakawa kuma suna girmama kowa. A ko yaushe akwai farin ciki. A ko yaushe ana cewa in bawa mai gadi sunana da lambar waya a wajen shiga kuma bani da tabbacin me ya sa. Na lura cewa suna ajiye littafi cike da sunaye da lambobi kusa da tagar dake bude. Bana son cewa wasu na iya ganin sunana da lambata cikin sauksi.

Mahalarcin Tattaunawar Gungu

Gano hatsarorin kiyayewa masu yiwuwa daga bayanin da mata suka ba da a lokacin tattaunawar gungu. Zabi duk wanda yake daidai:

1. Masu gadin za su iya tuntubar matar ba tare da izininta ba, kuma suna iya cutar da ita ta razanarwa.
2. Ana iya fasa gidan matar ayi sata.
3. Mai gadin zai iya kasancewa cikin hadarin keta tsare sirri, ko ka'idojin aiki don rike wannan bayanin ba tare da tsaro ba.
4. Mijin matar, ko danginta, na iya gano cewa tana zuwa asibitin, ba tare da izini ba kuma tana iya fuskantar hadarin tashin hankali.
5. Wani da ya ga lambarta zai iya tuntubar matar ta hanyar da ba ta dace ba.
6. Ana iya ba matar magani mara kyau.

[Dannan nan don duba amsarka](#)

Bayan tattaunawarsu, Ochanya da Nyala sun yi magana da Victor da Habiba a matsayin masu jagorantar kiyayewa na FHF da SHA.

"Kun yi daidai da kuka kawo mana wannan damuwar. Tunda hadarin kiyayewa ne kuma ba wai an bayar da rahotonsa kai tsaye ba bama bukatar yin bincike amma zai yi kyau mu nemi karin bayani game da yanayin yađuwar wannan dabi'ar. Na amince zai yi kyau a gano ko wasu da suke amfani da tsare-tsaren na fuskantar hakan su ma. Zai yi amfani a yi wadannan tambayoyin cikin sirri, don na san kin kware wajen yin hakan. Ki sanar da Ni idan zan iya kara ba da taimako ko kuma da fatan za ki ba ni bayani bayan tattaunawarki sannan mu yi magana akan matakai na gaba."

"Nagode Nyala da Ochanya don d'aukar matakai da wuri kan wannan bayanin. Ba dabi'a mai kyau ba ce ajiye wadannan sunayen da lambobin inda za'a gani, kuma ya sabawa ka'idojin aikinmu. Za mu bukaci bibiyar asibitin game da wannan don tabbatar da me ya sa masu gadi suke karbar wannan bayanin da kuma wata kila sake sabunta ilimi ga duk ma'aikata akan dokokin kiyayewarmu, har da ajiye bayanai cikin aminci da adanawa da rawar da za'a taka da alhaki. Idan ku na da wasu karin bayanai game da wannan da fatan za ku tabbatar da sanar da Ni saboda in tad a maganar da tawagar gudanarwa da kuma mashawartanmu a matsayin bitarmu ta rajistar hadari."

Yanzu Ufuoma, Ochanya da Nyala suna bukatar tunani game da tambayoyi na musamman da za su iya yi a tattaunawa ta gaba don gano idan wasu masu amfani da tsare-tsaren na ba da sunaye da lambobinsu ta hakan, ko kuma idan an taba tuntubarsu. Kuma Victor zai yi bibiya don tabbatar da ba'a tuntubi kowa yadda bai dace ba.

Ochanya da Nyala sun shirya tattaunawa da Ufuoma akan yadda ganawar da tattaunawa ta gungun suke tafiya.

1

Wannan wata dama ce ga tawagar masu tattara bayanai su yi nazari akan menene suke koyo, da kuma la'akari da ko suna bukatar sauvi kowacce daga tambayoyinsu, ko kokarin yin karin tattaunawa.

2

Yana basu damar tattauna kowane kalubale ko matsalolin damuwa.

3

Kuma hakan ma wani bangare ne mai muhimmanci na lafiyar mai bincike da kula da kansa. Yana da matukar muhimmanci tabbatar da cewa an tallafawa tawagar kuma an basu damar hutawa da tattauna matsalolin da za su iya tasowa wanda zai zama da damuwa ko wuyar ji.

4

Kuma dama ce mai muhimmanci don nazari akan muryoyin mahalarta da kuma tabbatar da an saurare su kuma an nuna wannan a lokacin nazari.

Abubuwan da za'ayi la'akari da su a lokacin shirya da yin tambayoyin da za su iya zama na sirri:

1

Zama mai tausayi kuma kada ka yanke hukunci.

2

Mai da hankali akan gaskiya.

3

Yi amfani da tambayoyin da zai sa suyi bayani, guji kowadanne tambayoyin jagora.

4

Yi bayani akan dokokin tsare sirri da kuma inda ba za'a tsare sirri ba idan akwai abin damuwa.

5

Dauki lokaci don sauraro da fahimtar damuwar mutane.

6

Yi la'akari da fa'idojin ganawa maimakon tattaunawa a gungu don neman bayanai na sirri.

Aiki 2.2

Wadanne tambayoyi kuke ganin suka dace a tambayi matan game da abubuwan da suka fuskanta na sIRRIN bayanai da tsare sirri a tattaunawar gungu ta gaba?

1. Wane bayani ake karba daga gareku lokacin da kuka isa asibitin?
2. Wanene ya tambayeku wancan bayanin?
3. Shin kun taba yin tambaya me ya sa suke bukatar bayananku?
4. Shin kun san yadda ake adana bayananku da kuma yadda ake amfani da su?
5. Yaya kuke ji game da adana bayananku ta wannan hanyar?
6. Me ya sa kika basu lambarki?

[Dannan nan don duba amsarka](#)

Washe gari Ochanya da Nyala sun yi magana da karin gungu guda biy na matan da suka taba amfani da tsare-tsare na asibitin.

“Asibitin wuri ne mai karbar mutane sosai, amma Ni kam na yi mamaki cewa sai na ba da bayanaina a lokacin shiga, sannan kuma a wajen karbar baki.”

“Eh, Ni ma na fuskanci irin hakan maigadin ya dauki sunana da lambar wayata ba tare da bayyana me ya sa yake bukatarsu ba”

A karshen tattaunawar gungun ta karshe Ochanya da Nyala sun kammala aikinsu na tattara bayanai.

Gano wani hadarin kiyayewa

Bibiya daga tattaunawa ta gungu Ochanya da Nyala suna jin kwarin gwiwar cewa sun gano **hadrin kiyayewa** game da yadda za'a karbi bayanai kai daga matan da suke zuwa asibitin, me ya sa ake karba a wurare biyu dabab-daban kuma cewa ba'a adana shi da kyau ko cikin tsaro. Kuma ba'a sanarwa matan a kowane mataki akan me ya sa ake bukatar wannan bayanin da kuma yadda za'a yi amfani da shi.

"Ni da Nyala mun gano wani hadarin kiyayewa na damuwa, da kuma yiwar sabawa ka'idar kiyayewa game da kare bayanai, izini da ka'idojin aiki. Muna bukatar tattauna wannan da tawagar SHA a lokacin da zamu yi taron tattaunawa."

"Wancan na nuna damuwa, kuma tabbas abu ne da muke bukatar tattaunawa tare da tawagar. Zai yi amfani a gano ko an tuntubi kowanne daga cikin wadannan matan yadda bai dace ba ko an yi amfani da bayanai don dalilai da basu dace ba ko wanda basu shafi aikin ba."

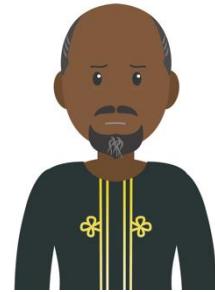

Abu, Victor, Precious da Nyala sun hadu da Ufuoma da Ochanya don tattaunawa ta karshen ziyyarar.

"Ni da Nyala mun yi magana da rukunai uku na mata kuma mata da yawa sun bayar da rahoto cewa an ce su ba da sunayensu da lambobinsu ga masu gadi a wajen shiga, kuma har da a wajen karbar baki. Basu san me ya sa ake bukatar wannan bayanin ba, kuma sun bayar da rahoto cewa littattafan da suka rubuta shi a wajen shiga an bar su a bude, kuma ba wai an rufe ko kai shi cikin asibitin ba."

"Shin SHA na da wata ka'ida game da wanene ya kamata su karbi bayani, yadda za'a samu bayanin da kuma adana shi da kyau da kuma ko an sanar da hakan ga dukkan ma'aikata, ko an ba da horo?"

"Eh, muna da wata ka'ida da ka'idojin aiki wanda dukkan ma'aikata suke sa hannu. Amma bamu sake sabunta ilimi akan wannan ba da dadewa, kuma ba na tunanin mu hada da masu gadi a wannan horon. Victor da Nyala, watakila ya kamata mu shirya wani horo ga dukkan ma'aikata da masu sa kai don su sake sanin duk wadannan ka'idojin kuma."

"Kuma mun yi alkawarin mai da bayani ga matan game da yadda zamu magance damuwarsu. Shin wannan wani abu ne da Victor da Nyala za su iya yi? Watakila kuna iya tabbatar da cewa babu wanda aka tuntuba ta yadda bai dace ba daga cikinsu?"

Bayan taron an amince da wasu matakai da za'a dauka:

1

Shirya horon sabunta ilimi ga dukkan ma'aikata, har da masu gadi akan Ka'idodin Aiki da ka'idar Kiyayewa, har da kare bayanai.

2

Shirya taron mai da amsa da matan da suka halarci tattaunawa ta gungun don sanar da su akan yadda za'a magance damuwarsu.

3

Precious za ta tattauna wannan matsalar da dukkan ma'aikatan asibitin don tabbatar da sun fahimci hatsarorin da ke tattare da wannan dabi'ar.

Bayan taron tattaunawa da Victor da Nyala, daga SHA, a yi bibiyar matan daga tattaunawa ta gungun wadanda suka bayar da rahoton matsalar kare bayanai.

Bayan wadannan tattaunawar Victor da Nyala sun karfafawa tawagar SHA da FHF cewa bayan bibiyar matan, babu ko dayansu da aka tuntuba ta hanyar da bai dace ba sakamakon ba da sunayensu da lambobinsu a wajen masu gadi da kuma samuwar bayanin.

Babu bukatar bayar da rahoton wannan a matsayin matsalar kiyayewa amma ana bukatar daukan matakai don tabbatar ba zai sake faruwa ba kuma, saboda tabbas hadari ne.

A Tuna:

- Galibi ana gano hatsarorin kiyayewa a lokacin ayyukan sa ido na yau da kullum, kuma wannan yana da muhimmanci saboda yana ba da damar sanya matakai da suka dace kafin wani abu ya faru.
- Magana kai tsaye da masu cin gajiyar da samun yardarsu na da muhimmanci don tabbatar da an ba da bayanai masu muhimmanci.
- Ayyukan sa ido da kimantawa na bukatar bin ka'idojin kiyayewa kamar yadda ya kamata da sauran ayyuka, kuma suna iya ba da muhimmanci don tabbatar da an cika wadannan ka'idojin a cikin shirin.

Ufuoma da Ochanya sun dawo zuwa ofishin FHF bayan ziyararsu ga SHA

"Tunda yanzu mun dawo muna bukatar adana duk bayananmu da kyau har sai mun yi nazari a kansu. Ina da rubutuna akan kwamfyutata, da kuma wasu rikodin akan wayata. Menene ya kamata in yi da su, Ufuoma?"

Kina bukatar sanya dukkan rikodin dîn akan kwamfyutarki tare da sanya kalmar sirri don kariya. Idan mun rubuta rahoton za ki bukaci goge wadancan rikodin gabadaya daga kwamfyutarki. Amma a yanzu kina bukatar tabbatar da kin cire su daga wayarki. Gara ki share sunayen kowa idan kin rubuta su. Muna iya bawa kowa lambar ganewa ta musamman."

Tuna da Kare bayanai:

Ufuoma da Ochanya sun gyara kuma sun adana bayanansu don shirin nazari akai:

- ✓ An cire sunaye da sauran bayanan da zai sa a gano su wanene
- ✓ An yi amfani da lambar ganewa ta musamman
- ✓ An tura duk rikodin dake kan wayoyi zuwa kwamfyutar kamfani
- ✓ An adana duk bayanai a fayiloli da aka sanya kalmomin sirri

Da zarar an adana bayanai da kyau, Ufuoma da Ochanya sun fara nazari akan abubuwani da suka fuskanta.

"Menene tunaninku game da SHA da shirin?"

"Suna ayyuka masu kyau da yawa, kuma suna da ka'idojin
kiyayewa da yawa a bayyane, amma aiwatar da wadannan
shi ne ni ke ganin da matsala, Ba na tunanin."

"E, na yarda. Ina ganin akwai karin taimako da FHF za su iya
ba su. Ya kamata mu tattauna wannan da Abdul da
Yetunde. Kuma Ngozi ta so mu bata bayani akan abubuwani
da muka gano."

"Me ya sa ba za mu bawa Ngozi shawara cewa mu shirya
sashin koyo a lokacin taron ma'aikata a mako na gaba
ba don ba da bayani da nazari akan ziyararmu. Zan ji
dadin shirya bayanai da za'a gabatar."

"Wancan wani tunani ne mai kyau Ochanya. Ina ganin kowa
zai samu moriya daga wancan. Mun gode da wancan
tunanin."

Koyo da tunani don gudanar da shirye-shirye cikin aminci

Bangare 3

Yanzu Ufuoma da Ochanya sun kammala gyara bayanai kuma sun fara nazari. Za ka bi tawagar MEL yayin da suke shirya gabatar da abubuwan da suka gano daga tattara bayanai a taron koyo. Kuma hadu da FHF da SHA yayin da suke nazari akan bayanai da suka tattara amsoshi akan kiyayewa. A bangare na uku na wannan darasin za ka koyl yadda ake shirya taron koyo, yadda za'a kula da abubuwan da aka gano na sirri da yadda ya kamata kungiya ko shirin su sauya tsare-tsaren kiyayewa bisa ga koyon ko bayanin daga ayyukan tattara bayanai.

Dawowa ga FHF, Ufuoma, Ochanya da Ngozi sun tattauna game da yadda za'a bayar da bayanin. Ufuoma ya ba da shawarar amfani da damar taron ma'aikata don koyon. Ngozi ta amince cewa tunani ne mai kyau.

"Yana da muhimmanci cewa duk ma'aikata sun yi nazari kuma sun yi koyi game da shirin da kiyayewa. Bayanin da kuka tattara akan matakai kiyayewa, musamman akan bayar da rahoto zai zama da muhimmanci ga wannan nazarin. Da fatan za ku shigar da Habiba yayin da kuke cigaba."

Ochanya, a matsayin jami'ar MEL, yanzu za ta bukaci nazari akan bayanai da kuma gabatar da koyon shirin da bayanai na kiyayewa.

A Tuna:

An riga an gyara bayanai don tabbatar da sirrin mahalarta. Za'a iya nazari cikin aminci.

Ochanya ta yi nazari akan bayanan da aka samu, akwai adadi da kuma bayanan tattaunawa. Ta bayyana wasu daga cikin abubuwan da ta gano a kasa:

- Kashi casain da huđu cikin dari 94% na ma'aikatan asibiti da kashi sittin da bakwai cikin dari 67% na matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayar da rahoto cewa idan an gano watni lamari da ya faru an fi yiwar bayar da rahotonsa.
- Kashi casain cikin dari na ma'aikatan asibiti 90% da kashi saba'in da daya 71% na matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayar da rahoton sanin yadda za'a iya bayar da rahoton wani lamari da ya faru.
- Wasu matan da suke amfani da tsare-tsare ba su da kwarin gwiwa wajen bayar da rahoto saboda ba su da cikakkiyar fahimtar me ya kamata a bayar da rahotonsa.
- Ma'aikatan sun ji kwarin gwiwa cewa za'a mai da amsa ga rahoton kiyayewa. Matan da suke amfani da tsare-tsare ba su da kwarin gwiwa sosai kan hakan.
- A tattaunawar FGD, matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayyana cewa a baya idan an kai karar abubuwan da suka faru zuwa ga 'yansanda na gida ba'a daukar matakai akai kuma amincinsu ya ragu don wannan.

A Tuna:

Kalubalen karancin ba da bayani na rubuce da kyau a wannan fannin. Akwai abubuwa dabab-daban da suke jawo wannan wadanda suka hada da: rashin ilimi akan me SEAH ya kunsa, rashin jawo hankalin jama'a akan hanyoyin bayar da rahoto, rashin aminci a hukumomi ko kungiyoyi wajen mai da amsa ga abubuwan da suka faru, kyamar dake tattare da SEAH da jinsi.

Duba Bitar RSH akan Shaida ta Duniya don karin bayani akan Ba da bayani kasa da yadda abun yake.

"Wasu daga cikin wadannan sakamakon na iya zama da sirri. Ya kamata in tattauna da Ufuoma akan yadda zan gabatar da wadannan."

Shawara: Idan bayananka da bincikenka yana magance matsaloli na sirri, kamar SEAH, za ka bukaci yin hattara musamman game da yadda za ka rarraba wadancan sakamakon. Ya kamata ka yi amfani da jagororin kare bayanai da sirri naka don goyon bayan shawarwarin da za ka yanke akan me za'a ko abubuwan da bai kamata a bayyana ba. Dole a yi la'akari da wannan matakinkin a lokacin shirya binciken hadarinka da hanyoyin magancewa.

Yadda za'a gano sakamako masu yiwuwar sirri da bayarwa yadda ya dace

Yana da muhimmanci a yi la'akari da wadannan tambayoyin:

1

Shin sakamakon zai iya sanya wani cikin hadarin illa?

2

Shin tura wannan sakamakon zai iya jawo kunya ko sake sanya wadanda suka tsira cikin damuwa?

3

Shin sun ba da izini a sane don bayyana wannan sakamakon?

Aiki 3.1

Duba abubuwan da aka gano a kasa, wanne yafi yiwuwar jawo illa ko sanya mutane cikin hadari?

1. Kashi casain da huđu cikin dari 94% na ma'aikatan asibiti da kashi sittin da bakwai cikin dari 67% na matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayar da rahoto cewa idan an gano wani lamari da ya faru za'a bayar da rahotonsa.

2. Kashi casain cikin dari na ma'aikatan asibiti 90% da kashi saba'in da daya 71% na matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayar da rahoton sanin yadda za'a iya bayar da rahoton wani lamari da ya faru kuma sun iya bayyana shi da kyau.
3. Wasu matan da suke amfani da tsare-tsare ba su da kwarin gwiwar bayar da rahoto saboda ba su da cikakkiyar fahimtar me ya kamata a bayar da rahotonsa.
4. Ma'aikatan sun ji kwarin gwiwa cewa za'a mai da amsa ga rahoton kiyayewa. Matan da suke amfani da tsare-tsare ba su da kwarin gwiwa sosai kan hakan.
5. A tattaunawar FGD, matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayyana cewa a baya idan an kai karar abubuwan da suka faru zuwa ga 'yansanda na gida ba'a d'aukar matakai akai kuma don haka ba su amince da 'yansanda ba.

[Dannan nan don duba amsarka](#)

A lokacin taro tsakanin Ochanya da Ufuoma, ta nemi shawara akan yadda za'a bayyana wasu daga cikin abubuwan da aka gano wadanda suka fi sirri.

"Barka Ufuoma. Na yi nazari akan bayanan da muka tattara. Akwai wasu abubuwan da na gano masu kyau wadanda ya nuna ma'aikata suna sane sosai kuma sun fahimci bayar da rahoto, amma akwai wasu sakamakon da ya nuna ana bukatar gyara a wasu bangarori.

Akwai wani sakamakon da na so in tambaye ka akai, ina ganin wannan sakamakon zai iya jawo tashin hankali ko illa idan an bayyana shi a waje. Menene tunaninka?"

A tattaunawar FGD, mambobin al'umma da suke amfani da tsare-tsare sun bayyana cewa a baya idan an kai karar abubuwan da suka faru zuwa ga 'yansanda na gida ba'a d'aukar matakai akai kuma amincinsu ya ragu don wannan.

"Nagode da jowo hankalina ga wannan Ochanya, na gane me ya sa wannan zai iya zama na sirri. Zan ba da shawara cewa mu ba da wannan bayanin a lokacin taron ma'aikata, zai taimakawa koyo daga shirin. Amma bai kamata mu bayyana wannan a yadda yake a halin yanzu ba. Za mu iya bayyana cewa akwai rashin aminci a hanyoyin bayar da rahoto, kina ganin hakan zai yi aiki?"

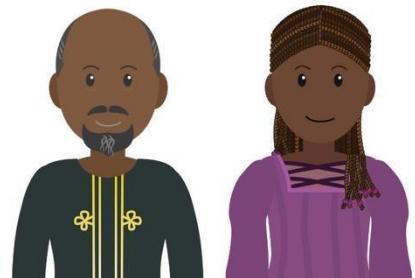
Ya kamata mu tuntubi Habiba akan sakamakon kafin taron ma'aikata, tunda itace mai jagorantar kiyayewa za ta iya fin samun haske akan wadannan sakamakon kuma ta so kasancewa a wurin yayin ba da wannan bayanin."

Ufuoma da Ochanya sun tattauna sakamakonsu da Habiba, a matsayinta na mai jagorantar kiyayewa.

"Nagode sosai da kuka bayyana wadannan sakamakon da ni. Yana da amfani sosai ganin bangarorin da suke bukatar gyara don kara tasirin hanyoyin bayar da rahoto. Ina ganin zai taimaka sosai idan kun bayyana abin da kika fuskanta wajen gano hadarin kiyayewa da yadda kika magance wannan. Gaskiya dabi'ar kiyayewa ce mai kyau kuma ina ganin za ta iya taimakawa tawagar da koyo."

"Eh, sakamakon zai taimaka sosai wajen inganta dabi'armu ta kiyayewa. Za mu ji dadī sosai don bayyana abubuwan da muka fuskanta na gudanar da wannan ziyanar."

A Tuna:

Idan kuna nazari akan tasirin kiyayewa yana da muhimmanci a shigar da masu jagorantar kiyayewa na kungiyarku. Tawagar MEL na iya bayyana sakamakon amma ya kamata su shigar da wadanda suke da masaniya akan kiyayewa a lokacin fassara sakamakon.

Ufuoma da Ochanya sun shirya sakamakonsu don gabatarwa tawagar

Abin da ya rage kawai shi ne shirya ajanda. Yana da matukar muhimmanci cewa kun samar da fili mai aminci na taron koyo don karfafa halarta, da tunani mai muhimmanci akan duk nasarorin da aka samu da kalubale.

A Tuna: Dabi'a ce mai kyau shigar da abokan hadin gwiwa da suke aiwatarwa a matsayin masu ruwa da tsaki na cikin gida a tarurrukan koyo da nazari.

Ajandar taron koyo

Abu	Hujjoji
Gabatarwa da dokokin taron	Yana da muhimmanci a samar da fili mai aminci don koyo da tunani don tabbatar da kowa yana jin kwanciyar hankalin shiga da gaskiya. Gabatarwa, nishadi da kafa dokokin taro na da muhimmanci.
Gabatar da sakamako	Yana da muhimmanci a gabatar da shaida don jagorantar nazarin tawagar. Anan Ufuoma da Ochanya za su bayyana abubuwani da suka gano akan kiyayewa.
Nazari da koyo	Fili ga tawagar su yi nazari akan sakamakon na da muhimmanci don fahimtar tasirin matakani kiyayewa da ake da su da kuma nazari akan sauvin da ake bukata don inganta kiyayewa.
Sauyi	Yana sa muhimmanci a tattauna kuma a amince da sauvin da za'a yi.
Sakon rufewa	Godewa kowa don lokacin da suka bayar da amincewa akan matakai na gaba.

FHF da SHA sun hadu don halartar taron koyon, bayan wata daya.

Ufuoma da Ochanya sun gabatar da abubuwan da suka gano akan kiyayewa,
Habiba ta tambayi gungun su yi nazari akan wadannan.

Ochanya ta gabatar da abubuwan da suka gano akan ilimin mutane da fahimtar su hanyoyin bayar da rahoto, kuma ta tambayi tawagar su yi nazari:

Kashi tamanin da tara cikin dari 89% na ma'aikatan asibiti da kashi sittin da bakwai cikin dari 67% na mambobin al'umma sun bayar da rahoto cewa idan an gano wani lamari da ya faru za'a bayar da rahotonsa.

Kashi tamanin cikin dari na ma'aikatan asibiti 80% da kashi saba'in da daya 71% na mambobin al'umma sun bayar da rahoton sanin yadda za'a iya bayar da rahoton wani lamari da ya faru kuma sun iya bayyana shi da kyau.

Wasu mambobin al'umma ba su da kwarin gwiwa wajen bayar da rahoto saboda ba su da cikakkiyar fahimtar me ya kamata a bayar da rahotonsa.

"Na yi mamaki cewa kashi talatin da uku cikin dàri 33% na mambobin al'umma ba za su bayar da rahoto ba. Kamar wannan zai iya zama don ba su fahimci me ya kamata a ba da rahoto akai.ba"

"Eh, watakila muna bukatar kara aiki don karfafa fahimtar al'umma akan wadanne irin lamura ke wakiltar matsalar kiyayewa kuma suke bukatar a bayar da rahotonsu."

"Tunani ne mai kyau Yetunde, akwai shaida da yawa a waje game da wadansu kalubale wadanda za su iya tasiri akan bayar da rahoto na al'umma, watakila muna iya duba wadancan su ma."

"Yana da kyau sosai ganin tawagar suna mu'amala tare da bayanan da muka tattara da kuma cewa mun riga mun gano wasu canje-canje masu yiwuwa ga shirin. Kuma an ce mu bayyana abubuwan da muka fuskanta na gano hadarin kiyayewa yayin gudanar da aikin tattara bayanai da kuma yadda muka magance shi. Ochanya da Nyala gareku!"

Ochanya da Nyala sun bayyana abubuwan da suka fuskanta a lokacin tattara bayanai, sun bayyanawa gungun:

- Menene hadarin da aka gano kuma me ya sa ya zama hadari
- Matakan da suka ðauka
- Canje-canje da suka yi don kara tattara bayanai
- Hanyar da suka bi don magancewa tare da Victor don tabbatar da cewa hakan bai sa wani lamari ya faru ba

"Mun godewa dukkanku don gudanar da wannan yadda kuka yi, kun d'auki duk matakana da suka kamata don kiyaye masu amfani da tsare-tsarenmu. Saboda wannan na samu na tabbatar da babu wani abin da ya faru, don tantance ko bai kamata masu gadi su karbi wannan bayanin ba kuma don shirya horo ga masu gadi. An yi sauvi ga tsarin rajista, saboda kar hakan ta sake faruwa."

Yayin da za'a rufe taron, Ngozi tana so ta ba da wasu nazarce-nazarce da tunaninta da tawagarta.

"Godiya ga tawagar MEL don wannan taron mai amfani, bayanai da kuka tattara za su taimaka mana da inganta kiyayewarmu. Hadin kanku da mai da hankali yasa an gudanar da aikin MEL cikin aminci ga duk wanda ya shafa.

Wannan ya nuna mun irin ci-gaban da muka samu yayin tafiyarmu ta kiyayewa a matsayin tawaga. Kuma wannan tafiyar za ta cigaba, yayin da akwai canje-canje da yawa na gari ga mutanenmu, ka'idoji da tsare-tsarenmu, ina iya gani daga bayanai har yanzu akwai karin gyara da za'ayi. Ina fatan cigaba da koyo da bunkasa a wannan tafiyar tare da ku duka."

Takaitawa

Me kuka koya?

- Cewa ka'idodin kiyayewa na da matukar muhimmanci ga tsara da aiwatar da ayyukan sa ido da kimantawa.
 - Muhimmancin tabbatar da tsaron duk masu halartar shirye-shirye, mambobin al'umma da ma'aikata da masu sa kai a duk zagayen aikin sa ido da kimantawa.
 - Yadda za'a yi amfani da aikin tattara bayanai na MEL don fahimtar tasirin hanyoyin kiyayewa a shirin da samun bayani daga mahalarta.
 - Yadda za'a gano hatsarorin dake tattare da ayyukan MEL.
 - Muhimmancin koyo da nazari tare akan bayanai da aka tattara yayin ayyukan MEL.
-

Barka da kammala Al'amuran Kiyayewa Darasi na 5: Sa ido lura, Kimantawa da Koyo cikin Aminci (MEL)

Mun gode da bin FHF da SHA akan tafiyarsu ta kiyayewa.

Muna fatan za ku d'auki darussan da kuka koya daga wannan jerin koyo kuma ku aiwatar da su a ayyukanku, kuma cewa yana da amfani ku sami halayya daga FHF da SHA a lokacin tunani game da yadda za'a aiwatar da kiyayewa da MEL a ayyukan yau da kullum.

Sabunta iliminka da mujallun RSH, kayayyakin kiyayewa, tarurruka ta yanar gizo, podcasts da kari akan Cibiyar Kayayyaki da Tallafi yayin da kuke cigaba da tafiyarku ta kiyayewa.

Na gaba, kammala gwajin Darasi na 5 domin samun takardar shaidar nasararka.

Amsoshin

Aiki 1.1: Ba da izini cikin sani ga manya mahalarta

Ya kamata a hada wadannan a takardar ba da izini a sane don tattara bayanai daga wani mahalarci babba

1. **Yadda za'a ajiye bayanansu, da menene zai faru da shi bayan ganawar / tattaunawar / aikin tattara bayanan**
2. ~~Bayanan kai game da mai ba da amsa (adireshi, lambar waya da sauransu)~~
3. **Gabatarwa ta kungiyar da tawagar masu tattara bayanai, dalilin tattara bayanai da bayani akan menene za'a yi tsammani a lokacin aikin tattara bayanai (har da halayen ma'aikatan da suke tattara bayanai)**
4. ~~Bayani game da yanayin da zai sa ba za'a tsare sirri ba saboda illa nan take ko cutarwa ko tsaro, musamman na yaro~~
5. **Bayani game da kwarewar mai binciken game da maudu'in da ake tattaunawa akai**
6. **Wane hadari ne ko fa'idoji za su samu, in akwai don shigarsu**
7. **Magana cewa za su iya janyewa shigarsu a kowane lokaci**

[Koma zuwa darasin](#)

Aiki 1.2: Aikin Binciken hadari

A Kasa jerin hatsarori ne da hanyoyin ragewa wadanda za ka iya ganowa a lokacin ayyukan tattara bayanai

Hadari	Hanyar ragewa
Tashin hankali zahiri ko cin zarafin mahalarta da baki don shigar su binciken.	Fadakar da al'umma kafin tattara bayanai, don sanarwa al'umma dalilin tattara bayanai.
Sabuwar damuwar mahalarta ta bayyana abubuwan da suka fuskanta databbatar da an fahimta kuma ba sa masu bincike.	Kayan aikin gwaji kafin aikin don jowo damuwa.
Gajiya , wahala da / ko damuwar da masu bincike ko masu tattara bayanai suke fuskanta.	Tarurrukan tattaunawa da masu duba aikin binciken da tawagar binciken a karshen kowace rana, ko washegari.
Masu bincike ko masu tattara bayanai sun sabawa ka'idojin aiki kuma sun sanya mahalarta cikin hadari.	An horar da dukkan masu tattara bayanai akan dokokin binciken: neman izini, kare bayanai da tsare sirri.
Mahalarta sun bayyana abubuwan da suka faru na damuwa (tashin hankali, cin zarafi, barazana, cin da gumi).	Horo ga masu bincike akan yadda za'a kula da fallasa, har da hanyoyin bayar da rahoto da turawa gaba.

[Koma zuwa darasin](#)

Aiki 1.3

Wurin da ya fi tabbatar da sirri da tsaron mahalarta.

A wani filin al'umma wanda yake nesa daga asibitin, tare da wurin shiga na sirri da tsaro.

Wannan filin na ba da sirri da tsaro yayin da kuma yana cikin gari maimakon a asibitin saboda karin tsaro ga mahalarta.

[Koma zuwa darasin](#)

Tunani 1

A lokacin taron tattaunawa Ochanya ta ba da shawara cewa ita za ta yi ganawa da mata sannan Ufuoma yayi ganawa da mambobin al'umma mazaje da sauran masu ruwa da tsaki. Me ya sa wannan yake da muhimmanci ga kiyayewa?

Hadà jinsi daya su yi tambayoyin na iya rage hadarin Cin da Gumi, Cin Zarafi da Barazana ta Hanyar Jim'a'i, kara aminci da samar da wuri mafi aminci ga mahalarta binciken

[Koma zuwa darasin](#)

Tunani 2

Shin kun amince da Ochanya da Nyala cewa wannan wani abun damuwa ne? Me ya sa?

Wannan yana nuna damuwar Kiyayewa da yiyuwar sabawa ka'idojin kare bayanai da tsare sirri. Yi wannan aiki na gaba don gano hatsarorin da za su iya tasowa sakamakon wannan.

[Koma zuwa darasin](#)

Aiki 2.1

Ina jin an karbe ni sosai , ma'aikatan da suke karbar baki Ko yaushe suna taimakawa kuma suna girmama kowa. A ko yaushe akwai farin ciki. A ko yaushe ana cewa in bawa mai gadi sunana da lambar waya a wajen shiga kuma bani da tabbacin me ya sa. Na lura cewa suna ajiye littafi cike da sunaye da lambobi kusa da tagar dake bude. Bana son cewa wasu na iya ganin sunana da lambata cikin sauksi.

Mahalarcin Tattaunawar Gungu

Hadarin kiyayewa masu yiwuwa daga bayanin da mata suka ba da a lokacin tattaunawar gungu:

- 1. Masu gadin za su iya tuntubar matar ba tare da izininta ba, kuma suna iya cutar da ita ta razanarwa.**
- 2. Ana iya fasa gidan matar ayi sata.**
 - Ba a samar da bayanan adireshin ba don haka da wuya hakan zai zama hadari, kuma wannan baya wakiltar hadarin Kiyayewa.
- 3. Mai gadin zai iya kasancewa cikin hadarin keta tsare sirri, ko ka'idojin aiki don rike wannan bayanin ba tare da tsaro ba.**
- 4. Mijin matar, ko danginta, na iya gano cewa tana zuwa asibitin, ba tare da izini ba kuma tana iya fuskantar hadarin tashin hankali.**
- 5. Wani da ya ga lambarta zai iya tuntubar matar ta hanyar da ba ta dace ba.**
- 6. Ana iya ba matar magani mara kyau.**
 - Babu hadari akan hakan sakamakon rashin tsaro da adana bayananta.

[Koma zuwa darasin](#)

Aiki 2.2

Wađanne tambayoyi kuke ganin suka dace a tambayi matan game da abubuwan da suka fuskanta na sirrin bayanai da tsare sirri a tattaunawar gungu ta gaba?

- 1. Wane bayani ake karba daga gareku lokacin da kuka isa asibitin?**
Daidai ne. Wannan tambaya ce ta tsaka-tsaki don gano gaskiyar lamarin.
- 2. Wanene ya tambayeku wangan bayanin?**
Daidai ne. Wannan tambayar na kočarin gano gaskiya.
- 3. Shin kun taba yin tambaya me ya sa suke bukatar bayananku?**
Ba daidai ba ne. Wannan tambayar da alama tana zargin mutumin, ko kuma tana ba da ra'ayi cewa ya yi wani abin da ba daidai ba.
- 4. Shin kun san yadda ake adana bayananku da kuma yadda ake amfani da su?**

Daidai ne. Wannan tambayar tana sake kokarin gano ko an ba wa matar bayanin yadda ake amfani da bayananta, ba tare da nuna cewa yakamata ta yi tambaya ba.

5. Yaya kuke ji game da adana bayananku ta wannan hanyar?

Daidai ne. Duk da yake wannan tambayar ta sirri ce ta tambayar wadanda ke amsawa su fadi ra'ayinsu game da wannan lamarin, idan kun kafa wuri mai aminci da mutuntawa yana iya dacewa ku yi tambaya kamar wannan don kara fahimtar tasirin wannan dabi'a ga mutum. Wannan tambayar ta nuna cewa mai tambayoyin yana jin tausayin wanda ake hira da shi.

6. Me ya sa kika basu lambarki?

Ba daidai ba ne. Wannan tambaya ce kai tsaye kuma mai yanke hukunci. Yana iya sa wani ya ji ana zarginsa.

[Koma zuwa darasin](#)

Aiki 3.1

Wannan abun da aka gano yafi yiwuwar jawo illa ko sanya mutane cikin hadari:

A tattaunawar FGD, matan da suke amfani da tsare-tsare sun bayyana cewa a baya idan an kai karar abubuwan da suka faru zuwa ga 'yansanda na gida ba'a daukar mataki akai kuma don haka ba su amince da 'yansanda ba.

Wannan abun da aka gano yafi kusa da abubuwan da aka fuskanta na kai da kuma sukan dabi'an 'yansanda na gida. Akwai yiwuwar cewa wannan zai iya jawo tashin hankali kuma ya jawo fansa ko matsaloli ga wadanda suka yi magana. Idan za'a bayyana wannan a waje za'a iya cire shaidar da aka yi ga 'yansanda.

[Koma zuwa darasin](#)

Samfurin Binciken Hadari

Kungiya	FHF da SHA			
Ma'aikata:	Derick, Gloria, Nyala, Victor			
Matakin hadarin gabadaya (L/M/H):				
Ranar bitar:				
Hadari	Siffantawa	Yiwuwar faruwa (L/M/H)	Tasiri	Hanyar ragewa
Hadari ga mahalarta				
Hadari ga masu bincike				

Kula da yiwuwar faruwar hadarin

Akwai yiwuwa sosai wato 3
Akwai yiwuwa wato 2
Babu yiwuwa wato 1

Kula da tasirin yiwuwar ga dai-daikun mutane da sunan kungiyar

Akwai yiwuwa sosai wato 3
Akwai yiwuwa wato 2
Babu yiwuwa wato 1

[Koma zuwa darasin](#)

Amsoshin Binciken hadari

Kungiya	FHF da SHA			
Ma'aikata:	Derick, Gloria, Nyala, Victor			
Matakin hadarin gabadaya (L/M/H):				
Ranar bitar:				
Hadari	Siffantawa	Yiwuwar faruwa (L/M/H)	Tasiri	Hanyar ragewa
Hadari ga mahalarta	<p>Koma bayu daga mambobin al'umma don shigarsu cikin ayyukan tattara bayanai, ko don yin magana da masu bincike</p> <p>Tashin hankali na zahiri ko cin zarafin mahalarta da baki don shigarsu binciken</p> <p>Sabuwar damuwar mahalarta ta bayyana abubuwana da suka fuskanta da masu bincike</p> <p>Mahalarta sun bayyana abubuwana da suka faru na damuwa (tashin hankali, cin zarafi, barazana, cin da gumi) yayin ayyukan tattara bayanai</p>	1 1 2 2	3 3 3 3	<ul style="list-style-type: none"> Fadakar da al'umma kafin ayyukan tattara bayanai don sanar da su dalilin tattara bayanan. Masu bincike jinsi iri daya ne aka dauka don gudanar da tambayoyi <p>Fadakar da al'umma kafin tattara bayanai, don sanarwa al'umma dalilin tattara bayanan</p> <p>Kayan aikin gwaji kafin aikin don tabbatar an fahimta kuma ba sa jawo damuwa</p> <p>Fadakar da al'umma kafin tattara bayanai, don sanarwa al'umma dalilin tattara bayanan</p>
Hadari ga masu bincike	<p>Al'umma ke cin zarafi da barazana ga masu bincike</p> <p>Gajiya / damuwar da masu bincike ko masu tattara bayanai suke fuskanta</p> <p>Masu bincike ko masu tattara bayanai sun sabawa ka'idojin aiki kuma sun sanya mahalarta cikin hadari (misali tsaro, tsare sirrin bayanai)</p> <p>Mahalarta sun bayyana abubuwana da suka faru na damuwa (tashin hankali, cin zarafi, barazana, cin da gumi) yayin ayyukan tattara bayanai</p>	1 2 1 2	3 3 3 3	<ul style="list-style-type: none"> Fadakar da al'umma kafin tattara bayanai, don sanarwa al'umma dalilin tattara bayanan Bincike/Tarin bayanai da aka gudanar bibiyu <p>Tarurrukan tattaunawa da masu duba aikin binciken da tawagar binciken a karshen kowace rana, ko washe-gari</p> <p>An horar da dukkan masu tattara bayanai akan dokokin binciken neman izini, tsare sirri da kare bayanai</p> <p>Horowa ga masu bincike akan Kiyayewa manufofi da matakai, gami da ka'idojin aiki, ka'idar kada a cutar da hanyar turawa gaba</p>

[Koma zuwa darasin](#)

Karshen darasin
